24.11.2025

Dnro Tukes
13933/00.00.01/2025

Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntönne 14.11.2025 HE 165/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle kaivoslain 46 ja 99 §:n muuttamisesta

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kiittää talousvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle kaivoslain 46 ja 99 §:n muuttamisesta (HE 165/2025 vp).

Tukes kannattaa hallituksen esityksen mukaisesti kaivoslain 46 ja 99 §:n muuttamista.

Esityksen mukaan malminetsintäluvan myöntämisen esteitä muutettaisiin ja säädettäisiin samalla maanomistajien oikeuksien toteutumisen kannalta tarpeellisista maanomistajakorvauksista. Tavoitteena on muun muassa selkeyttää alan toimintaympäristöä ja edistää kaivosviranomaisen toiminnan sujuvuutta.

Muutoksen olennaisena tarkoituksena on, että tämä lakimuutos mahdollistaisi vanhojen kaivospiirien (joilla kaivostoimintaa ei ole vielä aloitettu) ja siellä olevien mineralisaatioiden hyödyntämisen siirtämisen kaivoslain 621/2011 säädösten soveltamisen piiriin. Kaivoslain kehitys ja siirtymäsäännökset ovat johtaneet lain soveltamisen ja toimintaympäristön kannalta vaikeasti ennakoitaviin tilanteisiin. Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa sujuva siirtyminen ennen nykyisen lain voimaantuloa myönnetyistä kaivosoikeuksista voimassa olevan kaivoslain mukaisiin malminetsintälupiin silloin, kun alueen esiintymän hyödyntämismahdollisuuksia on perusteltua sekä mahdollista selvittää, mutta edellytyksiä varsinaiseen louhintaan ei ole vielä olemassa.

Esityksen mukaisesti kaivosviranomainen voisi erityisestä syystä myöntää malminetsintäluvan kaivosalueelle, kun kaivosoikeus on rauennut tai peruutettu, luvan

hakija on ollut kumotun tai rauenneen kaivosoikeuden haltija ja luvan myöntämisen este perustuu lain siirtymäsäännöksiin. Tätä muutosesitystä sovellettaisiin vanhan kaivoslain (503/1965) mukaisesti perustettuihin kaivospiireihin ja niihin liittyviin kaivosoikeuksiin, kun näillä alueilla ei ole aloitettu kaivostoimintaa. Tukesin arvion mukaan tätä mahdollisesti sovellettaisiin noin 20 kaivospiirin tapauksessa. Erityinen syy malminetsintäluvan myöntämiselle rauenneen kaivospiirinhaltijalle olisi, että haltija on investoinut kaivospiirin tutkimuksiin (omaisuuden suoja) ja että tutkimustoimintaa (malminetsintää) on tarpeen vielä jatkaa, koska mineralisaatiota koskevat tiedot eivät ole riittäviä kaivostoiminnasta päättämiseksi. Esitetyllä lakimuutoksella arvioidaan olevan myönteinen vaikutus niiden yritysten varallisuusoikeudelliseen asemaan, joiden toiminnan jatkuvuus mahdollistetaan lain muutoksella. Välillisesti muutos voisi edistää myös luottamusta Suomeen investointiympäristönä.

Esityksen ei arvioida vaikuttavan maanomistajille suoritettavien korvausten määrään merkittävästi.

Muutoksen arvioidaan myös parantavan Tukesin (kaivosviranomaisen) toiminnan sujuvuutta, koska muutos helpottaisi siirtymistä ennen vuotta 2011 myönnetyistä kaivosoikeuksista voimassa olevan kaivoslain mukaisiin lupamenettelyihin. Muutoksella ei arvioida olevan kustannusvaikutuksia viranomaisen toimintaan.

Lisätietoja lausunnosta antaa:

johtaja Kirsi Levä puh. 0295 052 162, etunimi.sukunimi@tukes.fi.

Pääjohtaja Tomi Lounema

Johtaja Kirsi Levä

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Denna handling har upprättats och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Pääjohtaja Tomi Lounema
24.11.2025

Johtaja Kirsi Levä
24.11.2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
PL 66
00521 Helsinki
Vaihde 029 505 2000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9